

* *Potres na Španjskem.* Potres, ki se je na Španjskem pričel sveti večer in se potem ponavljal še v starem in zopet v novem letu, bil je veliko grozovitnejši, kakor se je v začetku mislilo. Samo v mestu Albukveros izlekli so dne 28. decembra 40 mrličev izpod razvalin. Tudi v Arenos del Rei je bilo 40—50 mrtvih. Mesto Trafaranga je popolnem razdejano in podsutih 12 ljudi. Enako sta razdejana mesta Vilec-Malaga in Canilas. V Esteponi so cerkve, je mestna hiša in več družih poslopij popolnem porušeni. Še hujši je bil potres dne 29. decembra. Poročila trdijo, da je samo v mestu Albuñunlas 1000 mrtvih. Najhujši je bil ta potres v izhodnem delu Andaluzije, ki meji na province Malaga in Granada. Uradna poročila trdijo, da je v Granadi 238 mrtvih, v Malagi pa 105. V Alhami je najmanj 350 mrtvih in v 30 družih občinah našlo se je po 5, 20, 25 in tudi več mrtvih. — V Antekveri porušila se je kavarna, v kateri je bilo več gostov, katere je vse pogrebilo v razvalinah. Ljudstvo je vse preplašeno, posebno tudi zato, ker je razpadla stara cerkev in ljudstvo to smatra za hudo znamenje. V Antekveri je 300 mrtvih. V Sevili je več cerkva, gledališče, stolp stolne cerkve nevarno poškodovani. V Torokou, Alkanciumu in Alfarnetejo je več sto hiš v razvalinah. Pri Perčani odprla se je zemlja in pogreznila se je va-njo visoka gora.

Naši dopisi.

V Paradišči 28. dec. (*Odprto pismo mestnemu odboru ljubljanskemu v premislek in prevdarek.*) Slavni odbor! Kakor je obče znano, začele so se pred kakim pol letom na vseh ljubljanskih mitnicah od živine na somenj prignane po silovito zveščani tarifi tržne pristojbine pobirati tako, da uže sedaj marsikateri bolj reven kmet ne more ali pa noče zaradi previsoko postavljene tržne pristojbine svoje živine na ljubljanski somenj prignati, ker to je res v primeri z drugimi sejmi vsakako preveč, od par volov plačati same pristojbine po 80 kr. Kje so pa še drugi stroški? Vsled take prenapete tarife pa se zna zgoditi, da se do dosedaj dobro obiskovani ljubljanski somnji znajo sčasoma opustiti; kajti samo ob sebi se razume, da če manj živine bo na ljubljanski somenj dohajalo, manj bo tudi vnanjega kupca prišlo, kar bi bilo prodajalcem živine in mestu samemu gotovo na veliko škodo. Kaj pa še le potem, če se vresniči splošna govorica med kmeti, ki pravijo, če se gori imenovana tarifa kmalu ne zniža, da ne bode nobeden več svoje živine na ljubljanski somenj prignal. Toraj pozor, mestni očetje! zapomnite si dobro, kaj pregovor pravi: da boljša je mala pa gosta merica, kakor pa velika pa redka. Prav je imel toraj mestni odbornik g. Počivavnik, ko je pred nekaj časom v mestnem zboru stavil predlog, da naj se tržna pristojbina brez pomude vsaj za polovico zniža. Kmetje, častitamo zato gosp. Počivavniku. Govoril sem jaz, gospoda moja, ukrenite pa vi, kakor se vam prav zdi. M. Ilovar.

Iz Železnikov 2. jan. (*Snežena zima. Zdravstveno stanje. Pomanjkanje zdravnikov.*) Naša gorenjska stran šteje vsled svojih obrtnijskih in tudi gospodarstvenih razmer zimo s snegom med velike potrebe. Dovaževanje oglja, lesa za dom in barantijo, krme itd. iz visocih gorá bi bilo v mnogih krajih čisto nemogoče, ako bi snega ne bilo. Letos smo s tem zimskim darom preskrbljeni prav v obilni meri, kar ob enem zagotavljuje uže tudi za poletje fužinam, žagam in mlinom potrebno vodo; tedaj dvojna dobrota ob enem. — Nasprotno se pa gledé zdravja meseca decembra nismo zamogli prav nič pohvaliti. Pritepla se je bila v naš kraj huda bolezen, zmes pljučnice z vročnico, ki je bila sovražna zlasti

bolj ostarelim osebam. Prav redki izmed napadenih je odnesel smrti peté, in tukajšnjo pokopališče bilo je uže tako razorano, da se je bilo bati, da bomo kar v sredi zime morali misliti na njegovo razširjenje. — Pa tudi žalno okoliščino, da naša obširna selška dolina z njenimi 7 farami in nad 8000 prebivalci nima stalno nastavljenega zdravnika, smo o tej bolezni prav zeló občutili. Sicer ekskurira loški gosp. zdravnik dr. Arko vsak teden dvakrat v Železnike, v čast njegovo naj bo povedano, da se gospod trudi, kar se more; al pri tako nevarno-epidemični in nagli bolezni, kakor je bila letos tukaj, je to pač premalo. Odpravo kirurških šol — naj reče in opravičuje to zadevo in stvar ta ali uni še tako in tako — čuti naša dežela vedno bolj in bolj, in bati se je, da s tem ne pridemo kmalu zopet na bolje; marveč vedno na slabeje. V tej zadevi vidimo le dva pota: ali naj visoka vlada vpelje vsaj za jugoslovanske dežele za nekaj let zopet kirurške šole, in naj jih osnuje tako, da se bo v njih podučevalo bolj praktično kot teoretično; ali pa naj seže občinam pod pazduho, da bodo zamogle gg. zdravnike bolj primerno plačevati. Govori se namreč, da je po mestih zdravnikov dovolj, a na deželo službovat ne mārajo zarad prenizkih plač. Občine imajo za zdržavanje šol, cest, zdravnikov itd. uže zdaj nositi tolika bremena, da s svojimi nakladi — to vé vsak, kdor skuša — ne morejo več naprej; velika potreba je toraj, da jim pripomore visoka vlada vsaj nekoliko in primerno k zboljšanju zdravniških plač. Stvar je nujna, glasno-kličejoča; saj je pač vsakemu znano da je ljubo zdravje ljudem prvi blagor.

J. L.

Iz Ljubljane. (*Kranjska eskomptna banka*) sklenila je, prositi pri upnikih moratorja do konca leta 1885.; za dan 12. januarija pa je sklican glavni zbor delničarjev, kateri pa po vsem soditi, kar je zdaj slišati o stanji banke, ne bode mogel družega, kot napovedati konkurs. Iz poročila mestnega odbora ljubljanskega z dne 29. pret. m. zvedeli smo neprijetno novico, da je tudi mesto pustilo v eskomptni banki 50.000 gold., čeravno je uže pol leta minulo, odkar je bila znana preozka zveza bankina s firmo Tschinkelno. Zdi se nam, da bi bili oni gospodje, katerim niso neznani ostali razgovori v klubu deželnih narodnih poslancev za čas zadnjega zasedanja, vsaj dosti povoda imeli hoditi najvarnejšo pot.

— (*Božični prazniki*) prinesli so nam božične veselice: Silvestrovo veselico v ljubljanski čitalnici, pri kateri se je ponavljala burkasta pevoigra kralj Vondra; dalje božične drevesa v različnih zavodih in društvih in pa božični oratorji, ki so v Ljubljani v najboljšem spominu iz prejšnjih let.

— („*Ljubljanski List*“) prejel je s 3. dnem t. m. novega vrednika v osebi gosp. Nagliča, vrednika uradne „*Laib. Zeitung.*“ Prof. Šuklje odložil je vredništvo s prvo številko novega leta.

— (*Poreški škof dr. Flapp*) blagoslovljen je bil dné 4. t. m. v Gorici. Navzoč je bil tudi škof ljubljanski.

— („*Deutsch bis zur Adria!*“) je stara parola Velikonemcev, in če se ne motimo, poskuša si stari Bismark po morski poti pripraviti pot v — naš Trst, da bi mu bila potem pot iz Berolina v Trst po suhem bolj oglajena. Tako sodijo mnogi politiki o oni z Rima po svetu raztrošeni novici, da namerava Bismark s Trsta počenši osnovati veliko in podpirano družbo za pomorsko trgovino. Ne dvomimo, da bode naša vlada, če bi to vprašanje uradno prešlo v razpravo Bismarku, prijateljsko pa prav odločno odgovorila, morje je sicer svetovno, toda Trst je in ostane avstrijsk. Upamo, da so oni časi pri nas za vselej minuli, ko se je modrost vla-

danja še sukala krog „pritiskanja Slovanov na steno“ in pa krog zgradb „nemških“ mostov do Adrije. Ili-rija oživiljena z odločno večino Slovencev, Avstriji zmiraj zvestih bil bi edino pravi lek zoper laško in nemško iridento, toda odlašati se s tem lekom ne sme več dolgo — da ne bo pre-pozno!

— (*V tukajšnji podkovski šoli*) vršile so se dne 29. in 30. decembra 1884. leta skušnje pred izpraševalno komisijo, kateri predsedoval je vodja podkovske šole dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, izpraševalca bila sta c. k. okrajni živinozdravnik gospod Ferd. Gaspari in učitelj gosp. Eduard Šlegel. K skušnji iz podkovstva oglasilo se je 23 kovačev, kateri poprej niso obiskali nobene podkovske šole. Po narodnosti bilo je 22 Slovencev in 1 Nемеc, Kranjcev bilo je 18, dalje 3 štajarski Slovenci, 1 koroški Slovenec in 1 Primorec. 18 kovačev delalo je prvokrat skušnjo, od teh bilo je 14 sposobnih, in do-bili so toraj spričevala. Štirji pa niso bili aprobirani in morajo toraj čez leto še enkrat podvreči se skušnji. 5 kovačev ponavljalo je skušnjo, od teh sta 2 z dobrim vspehom jo prestala, 3 tudi letos niso bili dosti pod-učeni in morajo po ministerski uredbi od l. 1873. zdaj vstopiti v podkovsko šolo, če hočejo še dalje biti konjski kovači. Učencev, ki so vsi z dobrim vspehom prestali skušnjo iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa, bilo je 6, vsi so bili Kranjci, 4 imeli so državne štipendije. Splošni vspeh bil je prav dovoljen, o čemur se je tudi prepričal gospod odbornik c. kr. kmetijske družbe Luka Robič, kateri je bil navzoč pri skušnji.

— (*Firma Tschinkel napovedala je konkurs*) kakor pripovedujejo včerajšnji dunajski listi. Zopet hud vda-rec za trgovce in obrtnike ljubljanske, najhujši udarec pa za uradnike in mnogobrojne delavce velikanskih to-varn in posestev te nekdanj tako mogočne firme.

— (*Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske*) zboroval je zopet včeraj in je med drugimi sklenil, za občni zbor kmetijske družbe naročiti si iz grof At-temsove tovarne pri Gradcu vsakovrstnega sadja in ze-lenjadi, posušenih na nov ameriški način, in te iz-delke razstaviti pri občnem zboru.

— (*O zadevah dobrowske pošte*) se žalibog obljuba, da bode otvorjena z novim letom, ni spolnila. Ču-jemo o nekih zaprekah, katerih nadrobnosti nam pa niso toliko zanesljivo znane, da bi jih mogli objaviti.

— (*Bivši ministerski predsednik Adolf knez Auers-berg*) umrl je včeraj nagloma pri St. Pöltenu vsled mrt-vuda. Rojen je bil dné 21. julija l. 1821. Njegova so-proga umrla je marca meseca lanskega leta. Rajniki knez, ki je bil predsednik najvišjega računskega urada z letno plačo 20.000 gld., zapusti petero otrok. Spraz-njeno mesto z lepo plačo pa bi bilo kaj za tržaškega namestnika barona Pretisa. Slovenci bi se gotovo ne pritožili zoper tak avanzement.

— (*Gospá baronovka Katarina Zoisova*), soproga blagega rodoljuba, pokojnega Antona Zoisa, umrla je včeraj v Ljubljani, in njeno truplo bode jutri prepeljano na Brdo pri Kranji.

— (*† Dekan Janez Kovačič*) v Trebnem umrl je, kakor ravno čujemo, dne 4. t. m., pokojnik bil je rojen dné 23. junija 1806. l., bil je tedaj uže v 79. letu svoje starosti. Naj bo zemlja lahka zmiraj stanovitnemu ro-doljubu!

— (*Gosp. višji stavbeni inženir Franc Ziegler*) ime-novan je za stavbenega svetovalca in predstojnika teh-ničnega oddelka kranjske deželne vlade.

— (*Gospod Franc Fortuna*), specerijski trgovec v Ljubljani, zvest narodnjak, prisiljen je bil vsled poloma eskomptne banke, kakor smo čuli ravno pred sklepom lista, napovedati konkurs. — Tudi Zenarijev konkurs nabit je pri tukajšnji deželni sodnji.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Razdvojenje med nemškimi dunaj-skimi krogi kaže se bolj in bolj. Vpliv Schönererjevih pristašev raste, druge, do sedaj merodajne osebe pa se poskrivajo. To se je prav očitvidno pokazalo v tukajš-njem „Deutschen Verein“, kateremu je bil do sedaj pred-sednik znani državni poslanec dr. Kopp. Zdaj izstopil je iz tega društva dr. Kopp, ž njim pa še trije drugi velikonemški državni poslanci dr. Bareuther, dr. Menger in predsednik nemškega „Schulvereina“ dr. Weitlof in pa še enaki jim tovariš dr. Capesius, in vsi ti, kakor se sploh govori vsled moraličnega pritiska Schönererjevih agitatorjev. Govori se, da ima temu društvu kmalu na čelo stopiti „edini pravi“ nemeц Schönerer.

Državni zbor zboruje prvič zopet dne 20. dne t. m. in na dnevnem redu je 5 prvih branj, namreč a) Süss-Exnerjev predlog zaradi premembe državnega volilnega reda, b) predlog Chlumeckyjev zaradi oproščenja delav-skih podpornih društev od prihodninskega davka, c) predlog Roserjev zaradi preuredbe hranilniškega regulativa z l. 1844.; d) predlog dr. Jaquesov, za-devajoč eksekucije pokojnin zasebnih uradnikov in slu-žabnikov in njihovih zapuščenih; e) predlog Schönererjev zaradi tiskovne novele. Konečno pa drugo branje vlad-nega predloga zadevajočega dodatni kredit za rezidenco grško-katoliškemu škofu v Stanislavu. — Prva branja so tedaj po vsem zanimiva. — Borsa dunajska kaže nam gledé državnih papirjev zelo ugodno lice, sicer pa je bila kupčija pičla, ker je mnogo dunajskih krogov vdeleženih pri zadnjem polomu česke banke in pa dru-zih večjih konkurzi.

Ogerska. — Pri novoletnem sprejemu poslancev kazal se je ministerski predsednik Tisza zelo zaup-nega, vendar pa je dostavljal, da bi tudi iz sprejema preustrojbe gosposke zbornice ne delal kabinetnega vprašanja. Sicer pa časniki trdijo, da bode ona pre-vstrojba gotovo sprejeta zato, ker opozicija ni edina, ampak vsak izmed treh delov njenih nasprotuje drugim določilom predloga.

Hrvatska. — Po novem letu došla je zopet opo-zicija v deželni zbor in je takoj stavila več predlogov in Starčević je pri razpravi o indenniteti vlado in večino zborovo vnovič napadal neizmerno surovo po svoji stari navadi tako, da ga je predsednik zbornice pozval k redu in mu odtegnil besedo. Gledé vprašanjá zaradi izključenja Starčevićanov sklicaval se je pred-sednik edino na sklep zborov in izrekel, da je to vpra-šanje rešeno.

Žitna cena

v Ljubljani 3. januarija 1885.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 34 kr. — banaške 7 gold. 24 kr. — turšice 5 gold. 40 kr. — soršice 6 gold. 30 kr. — rži 5 gold 4 kr. — ječmena 4 gold. 71 kr. — prosa 5 gold. 53 kr. — ajde 4 gold. 39 kr. — ovsa 3 gold. 9 kr. — Krompir 2 gold. 86 kr. 100 kilogramov.